

"אמר רבי יצחק: אין מעמידין פרנס על הצבור אלא אם כן נמלכים בצבור,

שנאמר: "ראו קרא ה' בשם בצלאל".

אמר לו הקדוש ברוך הוא למשה: "משה, הגון עליך בצלאל?"

אמר לו: "ריבונו של עולם, אם לפניך הגון, לפני לא כל שכן?!"

אמר לו: "אף על פי כן, לך אמור להם. הלך ואמר להם לישראל: הגון עליכם בצלאל?"

אמרו לו: "אם לפני הקדוש ברוך הוא ולפניך הוא הגון, לפנינו לא כל שכן?!"

(תלמוד בבלי, מסכת ברכות, נ"ה ע"א)

1

מדוע לדעתכם חשוב להתייעץ עם הציבור לפני שממנים מנהיג?

2

מה עלול לקרות אם ימנו מנהיג מבלי להתייעץ בציבור?

3

מי ממליך את שאול למלך על עם ישראל על פי המסופר בקטע זה? (סמנו את הקטע ממנו את למדים זאת בפסוקים מהתנ"ך)

4

האם על פי המסופר עד כה, הולך התנ"ך על פי הכלל במדרש על בצלאל?

"וַיִּשְׁכְּמוּ, וַיְהִי כַעֲלוֹת הַשָּׁחַר וַיִּקְרָא שְׂמוֹאֵל אֶל-שָׂאוּל הַגִּי (הַגָּה) לְאֹמֶר, קוּמָה, וְאַשְׁלַחְךָ; וַיִּקָּם שָׂאוּל, וַיֵּצֵאוּ שְׂבִיָּהֶם הוּא וְשְׂמוֹאֵל-- הַחוּצָה. הֵמָּה, יוֹרְדִים בְּקֶצֶה הָעִיר, וְשְׂמוֹאֵל אָמַר אֶל-שָׂאוּל אָמֹר לְנֹעַר וַיַּעֲבֹר לְפָנָיו, וַיַּעֲבֹר; וְאַתָּה עֲמַד כִּיּוֹם, וְאַשְׁמִיעָךָ אֶת-דְּבַר אֱלֹהִים.

וַיִּקַּח שְׂמוֹאֵל אֶת-פֶּךָ הַשָּׂמֹן, וַיִּצַק עַל-רֹאשׁוֹ-- וַיִּשְׁקָהוּ; וַיֹּאמֶר--הֲלוֹא כִי-מִשְׁחָךָ ה' עַל-נַחְלָתוֹ, לְנָגִיד."

(שמואל א, ט-י)

1

מי ממליך את שאלו למלך על עם ישראל על פי המסופר בקטע זה?
(סמנו את הקטע ממנו את למדים זאת בקטע מן התנ"ך)

2

האם לדעתכם העם יכול היה להתנגד להמלכתו של שאלו, למרות הציווי של ה' אל שמואל להמליכו?

"וַיִּצְעַק שְׁמוּאֵל אֶת-הָעָם, אֶל-ה' הַמְצִיפָה. וַיֹּאמֶר אֶל-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל: כֹּה-אָמַר ה' אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל, אֲנֹכִי הָעֵלִיתִי אֶת-יִשְׂרָאֵל, מִמִּצְרַיִם; וְאַצִּיל אֶתְכֶם, מִיַּד מִצְרַיִם, וּמִיַּד כָּל-הַמְּמַלְכוֹת, הַלְחָצִים אֶתְכֶם. וְאַתֶּם הַיּוֹם מְאַסְתֶּם אֶת-אֱלֹהֵיכֶם, אֲשֶׁר-הוּא מוֹשִׁיעַ לָכֶם מִכָּל-רְעוּתֵיכֶם וְצָרְתֵיכֶם, וַתֹּאמְרוּ לוֹ, כִּי-מֶלֶךְ תִּשְׂמָנוּ; וְעַתָּה, הִתִּיצְבוּ לִפְנֵי ה', לְשִׁבְטֵיכֶם, וּלְאֻלְפֵיכֶם. וַיִּקְרַב שְׁמוּאֵל, אֶת כָּל-שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל; וַיִּלְכְּדוּ, שִׁבְטֵי בְנֵימִן. וַיִּקְרַב אֶת-שִׁבְטֵי בְנֵימִן, לְמִשְׁפַּחָתוֹ, וַתִּלְכְּדוּ, מִשְׁפַּחַת הַמְטָרִי; וַיִּלְכְּדוּ שְׂאוּל בֶן-קַיִשׁ, וַיִּבְקֹשׁוּהוּ וְלֹא נִמְצָא. וַיִּשְׂאֲלוּ-עוֹד, בַּה' הַבָּא עוֹד, הֲלֵם אִישׁ; וַיֹּאמֶר ה', הִנֵּה-הוּא נֹחָבָא אֶל-הַכְּלִים. וַיִּרְצוּ וַיִּקְחֵהוּ מִשָּׁם, וַיִּתִּיצֵב בְּתוֹךְ הָעָם; וַיִּגְבְּהָ, מִכָּל-הָעָם, מִשְׁכָּמוֹ, וּמַעְלָה. וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל אֶל-כָּל-הָעָם, הֲרְאִיתֶם אֲשֶׁר בָּחַר-בוֹ ה', כִּי אֵין כְּמָהוּ, בְּכָל-הָעָם; וַיִּרְעוּ כָל-הָעָם וַיֹּאמְרוּ, יַחֲוֵי הַמֶּלֶךְ. וַיַּדְבֵּר שְׁמוּאֵל אֶל-הָעָם, אֶת מִשְׁפַּט הַמְּלָכָה, וַיִּכְתַּב בְּסֵפֶר, וַיִּנַּח לִפְנֵי ה', וַיִּשְׁלַח שְׁמוּאֵל אֶת-כָּל-הָעָם, אִישׁ לְבֵיתוֹ. וְגַם-שְׂאוּל--הֵלֵךְ לְבֵיתוֹ, גִּבְעָתָה; וַיִּלְכוּ עִמּוֹ--הַחִיל, אֲשֶׁר-נָגַע אֱלֹהִים בְּלִבָּם. וּבְנֵי בְלִיעֵל אָמְרוּ, מַה-יִשְׁעֵנוּ זֶה, וַיִּבְזְהוּ, וְלֹא-הִבִּיאוּ לוֹ מִנְחָה; וַיְהִי, כְּמַחְרִישׁ."

(שמואל א, י)

3

מדוע צריך להמליך שוב את שאלו על העם? מה אנו יכולים ללמוד מכאן?

4

כעת לאחר שקראתם על שלושת השלבים בהמלכת שאלו על העם, כיצד תתארו את השלטון בתורה? האם הוא מלוכני בלבד? האם יש בו יסודות שנראים קרובים לדמוקרטיה? נמקו את דעתכם

"וַיַּעַל נָחָשׁ הָעִמּוּזִי, וַיַּחֲוֶן, עַל-יְבִישׁ גִּלְעָד..."

מִמַּחֲרַת, וַיִּשֶׂם שְׂאוּל אֶת-הָעָם שְׁלֹשָׁה רָאשִׁים, וַיָּבֵאוּ בְּתוֹךְ-הַמַּחֲנֶה בְּאִשְׁמֶרֶת הַבֶּקֶר, וַיִּבְנוּ אֶת-עִמּוֹן עַד-חֹם הַיּוֹם; וַיְהִי הַנְּשָׂאָרִים וַיִּפְצוּ, וְלֹא נִשְׂאָרוּ-בָם שְׁנַיִם יָחֵד. וַיֹּאמֶר הָעָם, אֶל-שְׁמוּאֵל, מִי הָאִמֵּר, שְׂאוּל יִמְלֶךְ עָלֵינוּ: תְּנוּ הָאֲנָשִׁים, וּנְמִיתֵם. וַיֹּאמֶר שְׂאוּל, לֹא-וַיּוֹמַת אִישׁ בַּיּוֹם הַזֶּה: כִּי הַיּוֹם עָשָׂה-ה' תְּשׁוּעָה, בְּיִשְׂרָאֵל. וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל אֶל-הָעָם, לָכוּ וְנִלְכְּהָ הַגִּלְגָּל; וְנִחַדְדֵשׁ שָׁם, הַמְּלוּכָה. וַיִּלְכוּ כָל-הָעָם הַגִּלְגָּל, וַיִּמְלְכוּ שָׁם אֶת-שְׂאוּל לִפְנֵי ה' בַּגִּלְגָּל, וַיִּזְבְּחוּ-שָׁם זִבְחִים שְׁלָמִים, לִפְנֵי ה'; וַיִּשְׂמַח שָׁם שְׂאוּל וְכָל-אֲנָשֵׁי יִשְׂרָאֵל, עַד-מָאד."

(שמואל א, פרק י"א)

